

**A jövő nemzedékek szószólójának közleménye
a műemléki világnap alkalmából
(2024. április 18.)**

A jövő nemzedékek érdekeinek védelmét ellátó biztoshelyettes, Dr. Bándi Gyula, a műemléki világnap (április 18.) alkalmából hazánk védett építészeti örökségének és az annak oltalmát szolgálni hivatott szerteágazó szakmai, tudományos és döntéshozói együttműködésnek, illetve közös gondolkodásnak jelentőségére hívja fel a figyelmet. A műemléki értékben megtestesülő és folyamatosan alakuló tudásunk, értékrendünk védelme és jövő nemzedékek számára történő megőrzése az Alaptörvény P) cikke alapján mindenki és különösen az állam kötelessége.

A 2024. évi műemléki világnap két, a sajátos értékvédelmi területen jelentős évfordulóval is egybeesik. Az egyik a Velencei Karta, amelyet 60 évvel ezelőtt a Történeti Épületek Építészeinek és Szakértőinek Második Kongresszusa fogadott el a műemlékek és a műemléki helyszínek konzerválásáról és restaurálásáról, meghatározva máig ható és érvényes alapvető fogalmakat és célokat. A másik évforduló a Narai Dokumentum elfogadásának 30. évfordulója, amely a hitelesség kérdéskörét tárgyalta, és egyetemes örökségünk sokszínűségéből kiindulva az értékjelleg és a hitelesség szükségszerű összefüggéseit határozta meg.

A jeles évfordulók a műemlékvédelem terén aktív nemzetközi és hazai szakmai közösségeket – elsősorban a világnapot 1982-ben életre hívó, az ENSZ égisze alatt működő ICOMOS-t – az említett alapvető deklarációk érvényességének napjaink fokozódó környezeti kihívásainak és a világ számos pontján fennálló, fenyegető konfliktusok tükrében történő vizsgálatára sarkallják.

A hatékony értékvédelem elengedhetetlen része a döntéshozatal különböző szintjeit szükségképpen megelőző, élénk szakmai, illetve társadalmi diskurzus. Hazánkban ősszel lép hatályba a, magyar építészetéről szóló új törvény, amely a műemlékvédelem területét is újrarendezte, átemelve azt a kulturális örökség védelméről szóló törvényi szabályozásból. A műemlék-fogalom is megújul, különbséget téve nemzeti és helyi emlék között. Emiatt számos lényegi fogalmi, jogintézményi és szervezetrendszeri változás várható ezen, a nemzet közös örökségének védelme szempontjából fontos területen.

A Narai Dokumentum szerint *„az emberiség – amelynek nap mint nap lelkiismereti kérdése az emberi értékek egysége – ezeket az alkotásokat közös örökségnek tekinti és egyetemlegesen felelősnek vallja magát védelmükért a jövő generációi előtt, amelyeknek hitelességük teljes gazdagságában kell ezeket az emlékeket átadnia.”* Az Alaptörvényben a jövő nemzedékek érdekeinek védelme melletti elköteleződéshez szövegezésében is hasonlóan jelenik meg. E célkitűzések eléréséhez elengedhetetlenek az egységes és tiszta, konszenzuson alapuló szakmai tartalommal bíró, kiszámíthatóan használt fogalmak. Mindezek pedig a rendelkezések egységes és hatékony érvényesülésének jogállamiságból fakadó feltételei.

A jövő nemzedékek szószólója a világnap alkalmából mindezek érdekében a műemlékek kiemelt jelentőségére hívja fel a figyelmet a nemzet közös örökségében, és utalva az ICOMOS idej [felhívására](#), a műemlékvédelem, a műemléki érték, a hitelesség, az örökségért való felelősség jelentőségéről való egyéni és közösségi szintű gondolkodásra sarkall!